

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор школи
Руслана ПЕТРОКУШИН
Наказ № 126 від 31.08.2021 р.

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Тернопільської
спеціалізованої школи І-ІІІ ступенів № 3
з поглибленим вивченням іноземних мов
Тернопільської міської ради Тернопільської області**

НА 2021-2022 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

(ІІІ рівень)

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
(протокол № 01 від 27.08.2021)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.

Освітня програма Тернопільської спеціалізованої школи I-III ст. № 3 з поглибленим вивченням іноземних мов розроблена на виконання Закону України «Про освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня», (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 № 1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 № 464) .

Освітня програма загальної середньої освіти III ступеня окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 (далі - Державний стандарт).

Освітню програму загальної середньої освіти, сформованої на основі Типової освітньої програми схвалює педагогічна рада та затверджує директор школи. Окрім освітніх компонентів для вільного вибору учнів, які є обов'язковими, за рішенням закладу містить інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами. Освітня програма та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті закладу.

РОЗДІЛ II. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік: для учнів 10-х класів - 1330 годин/навчальний рік, для учнів 11-х класів - 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у робочих навчальних планах школи III ступеня (далі – Навчальний план). (додатки 1,2)

Граничну наповнюваність класів та тривалість уроків встановлено відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту». Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснено відповідно до нормативів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки від 20.02.2002 № 128, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Навчальний план зорієнтований на роботу школи III ступеня за 5-денним навчальними тижнем. (додаток 3)

Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлено відповідно до вимог чинних нормативних документів, що визначають

санітарно-епідеміологічні вимоги до освітнього процесу та закладів освіти усіх форм власності.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Мова викладання українська.

Навчальний план для 10-х класів розроблено відповідно до Державного стандарту, з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти з 1 вересня 2018 року, для 11-х класів - з 1 вересня 2019 року.

Для складання навчального плану для 10-11-х класів використано другий варіант організації освітнього процесу (*таблиця 2* Типової освітньої програми), що містить перелік базових предметів, який включає окремі предмети суспільно-гуманітарного та математично-природничого циклів. Зазначено мінімальну кількість тижневих годин на вивчення базових предметів, що має забезпечити досягнення рівня очікуваних результатів навчання учнів згідно з державними вимогами Державного стандарту.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами, що вивчаються на рівні стандарту. Із запропонованого переліку обрано два предмети: «Інформатика» та «Мистецтво», які вивчатимуться в 10-х класах з розподілом між ними по 1 годині «Мистецтва» та 2 години «Інформатики» на тиждень, в 11-х класах – по 1 годині «Інформатики» та 2 години «Мистецтва». Вивчення базового предмета «Фізика і астрономія» в 10-11 класах реалізовано за модульним принципом. Модуль «Фізика і астрономія» 3 години на тиждень у 10-х класах, в 11-х класах – по 0,5 години «Астрономія» і 2,5 години «Фізика».

Частину навчальних годин навчального плану для 10-11-х класів призначено для забезпечення профільного спрямування навчання. Профіль навчання «Іноземні мови» сформовано з урахуванням можливостей школи забезпечити якісну його реалізацію.

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- ✓ базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;
- ✓ профільні предмети («Англійська мова», «Німецька/французька мова»), орієнтовну кількість тижневих годин взято з *таблиці 3* Типової освітньої програми;
- ✓ елективні курси «Культура та мистецтво Великої Британії» та «Англійська мова для ділового спілкування» (Лист МОН від 10.06.2019 №1/9-365 «Про переліки навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти та науки України для використання у закладах освіти у 2020/2021 навчальному році», лист МОН від 06.05.2015 № 1/11-6491).

Рішення про розподіл годин для формування профілю навчання прийнято враховуючи освітні потреби учнів, кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу.

У 10-11-х класах додаткові години розділено таким чином:

- англійська мова – 3 год.;
- німецька/французька мова – 3 год.;
- курс «Культура та мистецтво Великої Британії» – 0,5 год. у 10 кл., 1,5 год у 11 кл.;
- курс «Англійська мова для ділового спілкування» – 1 год. у 10 кл., 1 год. у 11 кл.

Вивчення елективних курсів «Культура та мистецтво Великої Британії» та «Англійська мова для ділового спілкування» відбувається без поділу на групи.

Елективні курси разом із профільними предметами відображають специфіку профілю «Іноземні мови» і визначають його сутність. Вони призначені для доповнення, поглиблення змісту окремих розділів профільних предметів, містять додаткові споріднені розділи, що не включені до навчальних програм, знайомлять учнів із галузями знань, не представлені в змісті окремих предметів, але орієнтованими на комплекс можливих професій у руслі обраного профілю навчання.

Головною метою курсу «Культура та мистецтво Великої Британії» є розвиток комунікативної (соціокультурної та соціолінгвістичної), інформаційної компетенції учнів, формування в них системного уявлення культуру та мистецтво, традиції, свята, основні особливості способу життя в англійських країнах. Курс призначений розвивати здатність школярів до самооцінки через спостереження за власною та англійською мовами, вміння соціальної адаптації, вміння здійснювати самоосвіту та використовувати англійську мову в інших галузях знань; мотивувати готовність учнів брати участь в англійському спілкуванні, бажання до подальшого самовдосконалення в галузі володіння англійською мовою.

Актуальність вивчення курсу «Англійська мова для ділового спілкування» полягає у підготовці учнів до міжкультурного спілкування у різноманітних сферах життєдіяльності, в тому числі й у бізнес-сфері і є засобом самоосвіти у соціально-економічному напрямку, тобто засобом індивідуально-особистісного ознайомлення із діловим етикетом та культурою ділового мовлення, із основами економічних знань та основними поняттями бізнес-сфери, засобом знайомства із соціально-економічними реаліями англійських країн. Метою навчання ділової англійської мови є оволодіння мовленнєвою компетенцією в сфері ділового спілкування, що включає в себе розвиток економічних знань учнів, ознайомлення їх з основними положеннями економіки, з вимогами до ведення ділових переговорів, вимогами до оформлення ділової кореспонденції.

У 10-х класах з 2 год. та 11-х класах з 3 год. додаткового часу на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації по 0,5 год. виділено на вивчення курсу «Захист України».

Відповідно до листа МОН України від 11 серпня 2020 № 1/9-430 «Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2020/2021 н.р.», наказу МОН від 07.12 2018 р. №1369 «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації» зі змінами, внесеними наказом МОН №246 від 19.02.2020, наказу Міністерства освіти і науки України від 09

липня 2019 року № 945 «Деякі питання проведення в 2021 році зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01 серпня 2019 року за № 850/33821, з метою посилення вивчення предмету «Математика» та якісної підготовки учнів до проходження ДПА у формі ЗНО в 11-му класі збільшено кількість годин математики на 1 год. за рахунок годин навчального предмета «Фізика і астрономія».

Граничну наповнюваність класів та тривалість уроків встановлено відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту». Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснено відповідно до нормативів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки від 20.02.2002 № 128, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

РОЗДІЛ III. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які мають реалізувати вчителі у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби</p>

		<p>невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p>

		Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на

	компетентності	<p>основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності формуються відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх враховано при формуванні шкільного навчального середовища.

Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- ✓ **організацію навчального середовища** — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- ✓ **окремі предмети** — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- ✓ **роботу в проектах** («Fablab Erasmus+», «Вивчення культурного та навчального досвіду української діаспори у США», «Ukraine Global Scholars (UGS)», «Транскордонна співпраця європейських країн України, Польщі та Білорусі»);
- ✓ **позакласну навчальну роботу.**

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
-----------------	------------------------

<p style="text-align: center;">Екологічна безпека й сталий розвиток</p>	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
<p style="text-align: center;">Громадянська відповідальність</p>	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
<p style="text-align: center;">Здоров'я і безпека</p>	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>

Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>
--	--

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно-доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо-предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

РОЗДІЛ IV. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ ЗДОБУТТЯ ПРОФІЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов

РОЗДІЛ V. ПЕРЕЛІК ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ.

Освітню програму школи укладено за такими освітніми галузями:

- *Мови і літератури*
- *Суспільствознавство*
- *Мистецтво*
- *Математика*
- *Природознавство*

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних планах. (додаток 1)

РОЗДІЛ VI. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.

Основними формами організації освітнього процесу можуть бути різні типи уроку:

- ✓ *формування компетентностей;*
- ✓ *розвитку компетентностей;*
- ✓ *перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;*
- ✓ *корекції основних компетентностей;*
- ✓ *комбінований урок.*

Також формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку можна проводити навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити, можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

У зв'язку із світовим викликом щодо епідеміологічної ситуації, що має місце і в Україні, та необхідністю введення карантинних заходів задля запобігання поширенню вірусних хвороб, під час планування організаційних заходів, що забезпечують освітній процес, враховано можливість організації

освітнього процесу в межах навчального року в умовах карантину. Для організації дистанційного навчання в цей період використовуються методичні рекомендації, подані у листах МОН від 23.03.2020 № 1/9 - 173; від 16.04.2020 № 1/9-213; методичні рекомендації «Організація дистанційного навчання в школі» (авт. А. Лотоцька, А. Пасічник), розробленими за підтримки МОН (<https://cutt.ly/MynTauc>). При організації освітнього процесу в карантинних умовах забезпечено:

- ✓ соціальне дистанціювання;
- ✓ мінімізація переміщення здобувачів освіти та комунікація між ними в межах закладу освіти;
- ✓ дотримання нормативів наповнюваності класів та інших вимог законодавства про освіту.

У школі можлива організація дистанційного навчання за допомогою: поєднання онлайн-занять через Zoom, Skype, Google, Viber; заздалегідь підготовлених презентацій, відеоуроків від вчителів чи із зовнішніх освітніх ресурсів; ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із подальшою перевіркою; використання безкоштовних вебсерверів та платформ, наприклад, Google, Classtime, Всеосвіта, На Урок, Classdojo.

РОЗДІЛ VII. ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з таких компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності.

Викладання у школі III ступеня повністю забезпечене кваліфікованими фахівцями.

336 вчителів, які працюють у 10-11-х класах

- *вчителів-методистів – 16*
- *старших вчителів – 6*
- *спеціалістів вищої категорії – 28*
- *спеціалістів I категорії – 5*
- *спеціалістів II категорії – 2*
- *спеціалістів – 3*

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності:

Державний стандарт; навчальні програми (додаток 2); підручники, які мають гриф МОН;

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності:

Учні 10 та 11 класів навчаються за кабінетною системою; предметні кабінети, майстерні і спортивна зала обладнані відповідно до вимог Положення про навчальний кабінет та вимог техніки безпеки;

якість проведення навчальних занять:

За якісне і вчасне проведення навчальних занять учителі несуть персональну відповідальність;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) проводиться у вигляді контрольних, лабораторних і практичних робіт та обліковується у класному журналі.

За організацію системи внутрішнього забезпечення якості освіти відповідають заступники директора з навчально-виховної роботи Штокало М.Л., Розум Н.О. та Пільгун С.В., які опікуються:

- оновленням методичної бази освітньої діяльності;
- контролем за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробкою рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторингом та оптимізацією соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створенням необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників через участь у вебінарах, семінарах, тренінгах та післядипломну курсову підготовку.

Освітня програма школи передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом та якісну підготовку учнів до зовнішнього незалежного оцінювання.

Корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами. Згідно з заявами батьків та відповідно до довідок ЛКК та направлень ПМПК протягом року організовується індивідуальна форма навчання для учнів, які не можуть відвідувати школу за станом здоров'я.

Освітню програму закладу та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднено на веб-сайті закладу.

На основі освітньої програми закладу освіти складено та затверджено навчальний план, що конкретизує організацію освітнього процесу.

РОЗДІЛ VIII. ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Додаток 1

до Освітньої програми школи III ступеня (10-11 класи), складений на основі Типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 № 1493 зі змінами)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для учнів 10-11 класів

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10	11
Базові предмети	27	26
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Англійська мова	2	2
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	-
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3+1
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика	3	3,5-1
Астрономія	-	0,5
Хімія	1,5	2
Фізична культура	3	3
Захист України	1,5+0,5	1,5+0,5
Вибірково-обов'язкові предмети	3	3
Інформатика	2	1
Мистецтво	1	2
Додаткові години.	7,5	8,5
Англійська мова	3	3
Німецька /французька мова	3	3
Спецкурс «Культура та мистецтво Великої Британії»	0,5	1,5
Спецкурс «Англійська мова для ділового спілкування»	1	1
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38

Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти III ступеня
(Лист МОН від 22.07.2020 № 1/9-394 «Про переліки навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти та науки України для використання у закладах освіти у 2020/2021 навчальному році»)

№ п/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1.	Українська мова	Рівень стандарту
2.	Іноземні мови: англійська мова німецька/французька мова	Профільний рівень Рівень стандарту
3.	Історія України	Рівень стандарту
4.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Рівень стандарту
5.	Біологія і екологія	Рівень стандарту
6.	Всесвітня історія	Рівень стандарту
7.	Географія	Рівень стандарту
8.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Рівень стандарту
9.	Зарубіжна література	Рівень стандарту
10.	Захист Вітчизни	Рівень стандарту
11.	Інформатика	Рівень стандарту
12.	Хімія	Рівень стандарту
13.	Українська література	Рівень стандарту
14.	Фізика і астрономія (авторський колектив під керівництвом Локтева В. М.)	Рівень стандарту
15.	Фізична культура	Рівень стандарту

